

BUTLLETÍ TRIMESTRAL DE LA COMISSIÓ DE LLARS D'INFANTS D'OLOT
EN EL MARC DEL CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL (CEM) • JUNY 2004

VIURE ELS VALORS A L'ESCOLA BRESSOL

Segurament la majoria de nosaltres coincidirem en quins són els valors socials i morals que s'han d'educar als infants si volem que aquests participin en un futur més lliure, just i democràtic.

Ens referim a valors com la pau, la justícia, la solidaritat, el diàleg, la llibertat, la felicitat, la responsabilitat, el respecte a l'altre...

Coincideixen, en definitiva amb els corresponents a la Declaració dels Drets Humans i de la Convenció dels Drets de l'Infant, i que considerem els valors bàsics i necessaris.

Si alguna cosa varia d'una persona a una altra, d'una família a una altra o d'una escola a una altra és la prioritat que es dona a aquests valors, la seva escala o xarxa. I aquesta mateixa també pot anar evolucionant al llarg de la vida.

Per un altre costat, tot i que els principals transmissors de valors siguin els pares, és bo plantejar-se què podem fer des de les escoles bressol al respecte.

Llavors apareixen dubtes com:

- Poden entendre aquests valors els infants de 0-3?
- Cal educar-los?
- Com s'aprenen?

En aquest sentit hem de tenir en compte que l'adquisició de valors no depèn només de l'intel·lecte, sinó que intervenen també, les emocions i els sentiments.

Una altra via d'aprenentatge són les rutines diàries que més tard donaran pas a

l'adquisició d'actituds i que al seu torn aniran conformant els valors personals. Els valors s'aprenen imitant, per identificació, ... vivint-los.

Així, doncs, podem concloure que els valors, a aquesta, i a totes les edats, més que ensenyar-se, es transmeten.

Penso que es tracta, llavors, de crear les condicions per a que l'infant visqui els valors de la manera més natural i espontània possible.

Us presentem, tot seguit, unes quantes propostes en aquest sentit:

- Cercar una relació positiva amb l'infant, valorant-lo, proporcionant alts nivells d'expectatives, intentant entendre els seus sentiments, utilitzant un llenguatge gestual i verbal respectuós, no agressiu, no sexista ni discriminatori.

- Garantir un clima distès i d'alegria: les rialles i el bon humor s'han de veure cada dia.

- Organitzar els espais per potenciar la comunicació, el joc creatiu, la iniciativa, l'exploració, tot evitant l'acumulació i l'excés de soroll que afavoreixen l'aparició de relacions agressives, malestars etc.

Per exemple, preparant els racons de joc simbòlic amb cura perquè tinguin suficient espai i material, i que resultin variats i motivadors. El racó de l'hospital ens sembla un bon exemple on es veuen situacions de comunicació, de contacte físic, d'ajuda al malalt, de preocupació per l'altre...

- Organitzar i gestionar el temps per tal d'evitar les presses que propicien l'irritabilitat i altres vivències i situacions no desitjades. Això implica tenir unes ràtios no gaire elevades i, com normalment no és així, hem de donar-hi moltes voltes, fer servir la imaginació i coordinar-nos força bé.

- Triar el tipus de material que posem a l'abast dels infants perquè actui com un provocador de vivències de valors socials i morals.

Per exemple, triar els gronxadors de molla on es poden gronxar dos o quatre infants a l'hora veient-se les cares i compartint rialles, emocions, paraules...

- Aprofitar les situacions quotidianes per a viure valors socials i morals.

Per exemple, a l'estiu abans de sortir al pati convidar als infants a que s'escampin per l'esquena la crema de protecció solar uns als altres (ajuda, contacte físic, comunicació).

- Prioritzar l'adquisició d'autonomia no només en els hàbits d'alimentació i d'higiene i ordre personal, sinó també en la presa de decisions. El nen ha de poder prendre decisions quan juga, quan es planteja una activitat... i no només participar d'activitats "dirigides".

- Afavorir la creativitat no només per la seva vessant estètica sinó com a recurs per a resoldre conflictes. Ens referim als instruments per a sortir-se'n dins d'una societat que cada cop canvia més ràpid. Els docents, a més a més, hem de transmetre a les famílies que l'infant per petit que sigui és un ésser competent, amb un potencial i capacitats inimaginables i un individu subjecte a drets, i entre ells el dret a ser feliç.

Tot plegat implica la recerca de consens a través del treball en equip dels docents i la reflexió continuada. Val la pena el repte.

Situacions d'ajuda possible

Moltes situacions de la vida diària porten implícits diferents valors, saber-los potenciar i treballar, només dependrà de nosaltres.

Situacions d'ajuda entre nens

- Aixecar un company caigut
- Estirar un carretó amb un company a dins
- Gronxar un company
- Donar la mà
- Buscar l'ajuda de l'adult quan un altre està en una situació complicada
- Obrir la porta quan algú va carregat
- Penjar l'abric d'un altre
- Avisar-lo d'un perill
- Buscar un objecte que un company ha perdut

Situacions d'ajuda del nen cap a l'adult

- Recollir papers o joguines
- Repartir els pitets, gots...
- Portar material
- Posar bé les cadires